

POSTANOWIENIE

Dnia 8 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk (przewodniczący)

SSN Leszek Bielecki (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania J. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.
z udziałem zainteresowanej S. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
o wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 8 czerwca 2021 r.,
zażalenia ubezpieczonego na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 3 grudnia 2020 r., sygn. akt III AUa (...),

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych postanowieniem z 3 grudnia 2020 r., w sprawie III AUa (...), odrzucił skargę kasacyjną wniesioną przez odwołującego J. S. od wyroku tego Sądu z 30 czerwca 2020 r. III AUa (...) argumentując, że została ona złożona po terminie.

W dniu 30 czerwca 2020 r. odwołujący, jeszcze przed ogłoszeniem wyroku, złożył wniosek o sporządzenie i doręczenie wskazanego wyżej orzeczenia wraz z uzasadnieniem. Postanowieniem z 2 lipca 2020 r. Sąd Apelacyjny w (...) odrzucił wniosek z uwagi na fakt, iż był on przedwczesny. W dniu 16 listopada 2020 r.

odwołujący reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wniósł skargę kasacyjną od powyższego wyroku.

Sąd Apelacyjny w dniu 19 listopada 2020 r. poinformował pełnomocnika ubezpieczonego, iż wskutek oczywistej omyłki został mu doręczony odpis wyroku z 30 czerwca 2020 r. wraz z uzasadnieniem pomimo braku skutecznego wniosku o doręczenie uzasadnienia tegoż wyroku. Tym samym doręczenie uzasadnienia wyroku nie mogło wywołać skutku przewidzianego w art. 398⁵ k.p.c. i w konsekwencji Sąd wezwał pełnomocnika do złożenia oświadczenia, czy podtrzymuje złożoną do akt sprawy skargę kasacyjną - w terminie 7 dni, pod rygorem skutków prawnych. W odpowiedzi na wezwanie pełnomocnik oświadczył, iż podtrzymuje złożoną do akt sprawy skargę kasacyjną.

Sąd Apelacyjny kontestowanym w niniejszej sprawie postanowieniem odrzucił skargę kasacyjną odwołującego wskazując, że warunkiem skutecznego złożenia skargi kasacyjnej jest uprzednie złożenie wniosku o doręczenie orzeczenia sądu drugiej instancji z uzasadnieniem, w terminie tygodnia od ogłoszenia orzeczenia (art. 387 § 3 zdanie pierwsze k.p.c.). Na gruncie niniejszej sprawy do doręczenia wyroku wraz z uzasadnieniem pełnomocnikowi ubezpieczonego, wyznaczonemu z urzędu, doszło w wyniku oczywistej omyłki, albowiem wniosek o sporządzenie i doręczenie wyroku wraz z uzasadnieniem, złożony w dniu 30 czerwca 2020 r. jako przedwczesny, został odrzucony. Sąd Apelacyjny uznał zatem, że termin do złożenia skargi kasacyjnej nie rozpoczął biegu i nie zmienił tego fakt, że Sąd Apelacyjny doręczył pełnomocnikowi ustanowionemu z urzędu wyrok z uzasadnieniem na skutek omyłki. Złożenie skargi kasacyjnej uznał zatem za niedopuszczalne.

W zażaleniu pełnomocnik odwołującego zarzucił naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 328 § 1 w związku z art. 387 § 3 k.p.c. przez przyjęcie, że odwołujący przedwcześnie złożył wniosek o uzasadnienie wyroku Sądu drugiej instancji, podczas gdy złożył on przedmiotowy wniosek w dniu ogłoszenia sentencji, a co za tym idzie skutecznie złożył wniosek o uzasadnienie w terminie przewidzianym przez ustawę, oraz naruszenie prawa materialnego, tj. § 16 ust. 4 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej

udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2019 r., poz. 18) przez niezastosowanie i nieprzyznanie kosztów sporządzenia i wniesienia skargi kasacyjnej przez adwokata wyznaczonego z urzędu.

Wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia wraz z przyjęciem złożonej skargi kasacyjnej do rozpoznania i rozstrzygnięcie o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, ewentualnie, z ostrożności procesowej, w wypadku utrzymania postanowienia w mocy - rozstrzygnięcie postanowieniem o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, oraz o zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika z urzędu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej w toku postępowania zażaleniowego udzielonej z urzędu według norm przepisanych, albowiem koszty te nie zostały pokryte ani w całości ani w części.

W odpowiedzi na zażalenie organ rentowy – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C., wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od odwołującego się na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym przed Sądem Najwyższym, według norm prawem przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się uzasadnione.

Niewątpliwie, zgodnie z art. 387 § 3 k.p.c., orzeczenie z uzasadnieniem doręcza się tej stronie, która w terminie tygodnia od dnia ogłoszenia orzeczenia zgłosiła wniosek o doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem. Natomiast stosownie do art. 398⁵ § 1 k.p.c., skargę kasacyjną wnosi się do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie, w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem stronie skarżącej.

Powołane wyżej przepisy kodeksowe odnoszą się do sytuacji korespondujących do klasycznych stanów faktycznych, z okoliczności których można by wywieść odnośne zastosowanie tychże regulacji, natomiast w przedmiotowej sprawie taka sytuacja nie ma miejsca. Trzeba bowiem zwrócić uwagę, że w przedmiotowej sprawie wyznaczono ubezpieczonemu pełnomocnika z urzędu, który przeanalizował sprawę, sporządził oraz wniósł skargę kasacyjną, jak

również wysłano ubezpieczonemu przedmiotowy wyrok z jego uzasadnieniem. W tej sytuacji ubezpieczony, jak i jego pełnomocnik pozostawali w usprawiedliwionym przekonaniu o nadaniu biegu do sporządzenia skargi kasacyjnej, którą sporządzono. Zatem w tej sytuacji nie można obciążać strony procesu nadmiernym rygoryzmem w wykładni powołanych wyżej przepisów kodeksu postępowania cywilnego i ich zastosowaniem, biorąc zresztą pod uwagę trafnie wskazany w zażaleniu wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 13 grudnia 2018 r., wydany w skardze o nr 21497/14. Ponadto w tym względzie podziela się pogląd wyrażony także w zażaleniu, a wydany przez skład orzekający Sądu Najwyższego w postanowieniu z 25 października 2012 r. w sprawie I CZ 153/12. W zaistniałym stanie rzeczy odmienna byłaby sytuacja unormowana art. 387 § 3 k.p.c., który oczywiście koresponduje z art. 398⁵ § 1 k.p.c., gdyby ubezpieczony zastępowany przez pełnomocnika uchybił wskazanym terminom. Natomiast w bezspornych okolicznościach niniejszej sprawy, kiedy wniosek o sporządzenie i doręczenie wskazanego wyżej orzeczenia wraz z uzasadnieniem został złożony o pewien czas (godziny lub minuty) przed ogłoszeniem wyroku w Sądzie Apelacyjnym, nie można zaakceptować jako przedwcześnie i bezskuteczne.

Przy rozpoznaniu sprawy należy odnieść się również do kosztów udzielonej pomocy prawnej.

Biorąc powyższe pod uwagę, orzeczono jak w sentencji.